

GÖÇ VE İLTİCA

AVRUPA İNSAN
HAKLARI MAHKEMESİ
KARARLARININ İCRASI
DAİRESİ

DG1

TEMATİK BİLGİ NOTU

Kasım 2021

GÖÇ VE İLTİCA

Bu belgede yer alan karar özetleri sadece Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının İcrası Dairesinin sorumluluğunda olup hiçbir şekilde Bakanlar Komitesini bağlamaz.

1. ÜLKE TOPRAKLARINA ERİŞİM VE ZORLA GERİ GÖNDERME.....	3
1.1. Kötü Muamelenin Yasaklanması.....	3
1.2. Toplu Sınır Dışı Etme Yasağı.....	4
1.3. Zorla Geri Göndermeye İlişkin Etkin Çözüm Yolları	5
1.3.1 Millî Güvenlik Gerekçesi ile Alınan Zorla Geri Gönderme Kararına ilişkin Etkin Çözüm Yolları..	7
2. GÖÇMENLERİN VE SİĞINMACILARIN KABULÜ VE KORUNMASI.....	9
2.1 Kabul hizmetlerine ve iltica prosedürlerine erişim	9
2.2 Küçüklerin kabulü ve korunması.....	10
3. AYRIMCILIĞA VE NEFRET SUÇUNA KARŞI KORUMA	11
4. AİLE HAYATI VE AİLE BİRLEŞİMİ	12
4.1 Aile hayatını korumaya ve aile birleşimine yönelik tedbirler	12
4.2 Aile birleşimi bağlamında ayrımcılığın ortadan kaldırılması	13
5. GÖÇMENLERİN VE SİĞINMACILARIN İDARİ GÖZETİME ALINMASI.....	15
5.1 Kötü muamelenin önlenmesi ve idari gözetim koşullarının iyileştirilmesi	15
5.2 Küçüklerin idari gözetim altına alınması	16
5.3 İdari gözetimin kanunlara uygunluğu ve yargı denetimi	18
6. İNSAN TİCARETİ MAĞDURLARI.....	21
DAVA DOSYALARINA İLİŞKİN DİZİN	25

Göçmenler, sığınmacılar ve mülteciler Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde teminat altına alınan insan hakları ve temel özgürlüklerden faydalanır. Bu kapsamda Sözleşme'nin birinci maddesine göre Taraf Devletler kendi topraklarındaki herkesin Sözleşme'de tanımlanan hak ve özgürlüklerini güvence altına almayı taahhüt eder. Ayrıca Sözleşme'nin 14. maddesi ve Mahkeme'nin içtihadı uyarınca çağdaş, demokratik toplumlarda bir kişinin sadece veya belirleyici düzeyde etnik kökeninden dolayı farklı muamele görmesi haklı gerekçelere dayandırılmaz.

Mahkeme, göçmen akınlarını yönetirken veya sığınmacıları kabul ederken karşılaşılabilecekleri sorunları çözmek için devletlerin Sözleşme ve Sözleşme'ye ek protokollere aykırı uygulamalara başvurmamasını haklı gerekçelere dayandıramayacağını vurgulamıştır. Mahkeme "özellikle kısıtlı imkânları olan, özel koruma ihtiyacı bulunan savunmasız gruplar" olarak değerlendirilen sığınmacılar ile aşırı düzeyde olan savunmasızlığının düzensiz göçmen statüsüne ilişkin hususların önüne geçtiği çocuklara özellikle dikkat çekmiştir.

Yıllar içerisinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi göç ve iltica alanında çok zengin bir içtihat külliyatı geliştirmiş olup Mahkeme kararlarının muhatabı olan devletlerin aldıkları kararlar da ulusal düzeyde göçmen, sığınmacı ve mültecilerin insan haklarının daha iyi bir şekilde korunmasını sağlamıştır. İşbu bilgi dokümanı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin şu konular özelinde aldığı kararların icrası bağlamında devletlerin uyguladığı ve uygulayacağını bildirdiği genel tedbirlerle mümkün olduğunca özel tedbir örneklerine yer vermiştir: ülke topraklarına giriş ve zorla geri gönderme, göçmen ve sığınmacıların kabulü ve korunması, ayrımcılık ve nefret suçlarına karşı koruma, aile hayatı ve aile birleşimi, göçmen ve sığınmacıların idari gözetimi, insan ticareti mağdurları.

1. ÜLKE TOPRAKLARINA ERİŞİM VE ZORLA GERİ GÖNDERME

1.1. Kötü Muamelenin Yasaklanması

Sınır dışı etmeyle ilgili Mahkeme'nin aldığı geçici tedbirlere uymamaktan kaynaklanan ihlallerin tekrarlanmaması için Adalet Bakanlığı Mahkeme'nin 39. kural uyarınca belirlediği geçici tedbirlere uyma ve hedef ülkede Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlal edilmesi riski gibi sınır dışı etmeyi engelleyebilecek herhangi bir durum olup olmadığını değerlendirme yükümlülüklerini hatırlatan bir genelgeyi Mayıs 2010'da İtalya'daki tüm temyiz mahkemelerine göndermiştir. Yargıtay 3 Mayıs 2010 tarihinde aldığı 10636 sayılı karar ile terörle ilişkili gerekçeler de dâhil olmak üzere sınır dışı etmeden önce göçmenin hedef ülkede karşılaşılabilecek somut riskleri mahkemelerin değerlendirmesi gerektiğini belirtmiştir.

Saadi davasında Mahkeme'nin Tunus'a sınır dışı edilmeleri durumunda işkence ve kötü muamele riski bulunduğuna ilişkin kararının ardından başvurulara karşı alınmış tüm sınır dışı etme kararları iptal edilmiştir. Ben Khemais grubu davasında ise tüm başvurularla ilgili sınır dışı etme kararları iptal edilmiştir, fakat başvuruların hiçbirini İtalya'da ikamet izni başvurusu yapmamıştır.

ITA / Saadi
(37201/06)

Kesin karar tarihi
28/02/2008

Nihai Karar
CM/ResDH(2014)215

ITA / Ben Khemais
(246/07)

Kesin karar tarihi
06/07/2009

Nihai Karar
CM/ResDH(2015)204

Mahkeme'nin başvuruların iltica talebini yetkili makamların reddetmesinden dolayı 3. maddenin ihlal edildiğine hükmetmesinin ardından iltica prosedürlerinde kötü muamele riski iddialarının değerlendirilme şekli 2007 yılında Adalet Bakanlığının çıkardığı bir yönerge ile değiştirilmiştir. Buna göre kişilerin zulüm görme konusunda ülkedeki diğer kişilerden farklı bir durumda olduklarını ispat etmeleri gerekir, buna karşın bir ülkedeki genel koşullar (yani azınlık mensubu olma gibi) ve genel durum da bu değerlendirmeye dâhil edilmiştir. Ayrıca sığınmacılar arasında menşe ülkelerindeki genel durum sebebiyle buraya geri dönmeleri durumunda kötü muamele riski altında olan belirli gruplar da (Somali'deki *Reer Hamar (Eşref)* kabilesinin de aralarında olduğu "savunmasız azınlık grupları") tespit edilmiştir. Bu sığınmacıların 2000 tarihli Yabancılar Kanunu'na göre sığınma amaçlı ikamet iznine hak kazanmak için sadece küçük çaplı bazı göstergeler sunması yeterli olacaktır. Son olarak bu değerlendirme artık sadece Dışişleri Bakanlığının ülke raporlarına dayalı olmayacaktır, tam aksine bu kapsamdaki değerlendirme artık daha ziyade başka kaynaklara dayalı olarak yürütülmektedir.

Başvurana uzatılma imkânı olan sığınma amaçlı yeni bir ikamet izni verilmiştir. Buna ilaveten, Hollanda'daki yetkili makamlar Sözleşme'nin 3. maddesine uygun olarak geri göndermeme ilkesine uyacaklarına dair güvence vermiştir.

NLD / Salah Sheekh
(1948/04)

Kesin karar tarihi
23/05/2007

Nihai Karar
CM/ResDH(2010)10

Bu davada Mahkeme, *gıyabında* ölüm cezasına mahkûm edilen ilk başvuranın ve ailesinin Suriye'ye gönderilmesinin 3. maddenin ihlali olduğuna hükmetmiştir. Yetkili makamlar Sözleşme'nin ve Avrupa Mahkemesi içtihadının İsveç kanunlarına doğrudan etki edebilme özelliğinden dolayı Mahkeme'nin aldığı ihlal kararının yetkili makamlara iletilmesinin kararın icrası açısından yeterli bir tedbir olduğunu belirtmiştir. Ayrıca yabancıları ilgilendiren davalardaki itiraz prosedürü de Mart 2006'da değiştirilmiştir. Yabancılar İtiraz Kurulunun yerine gelen göç ihtisas mahkemeleri ile üç kademeli bir itiraz sistemi oluşmuştur. Bu sistemde en yüksek makam, Stockholm'deki idare mahkemesidir (*Kammarrätten i Stockholm*). Aynı zamanda yeni bir Yabancılar Kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu kanun, ikamet izninin çıkarılmasıyla ilgili daha net kurallar getirmiş olup koruma gerekçeleri üzerinde durmuştur.

Başvurulara Ekim 2005'te süresiz ikamet izni verilmiştir.

İsveç / Bader ve Kanbor
(13284/04)

Kesin karar tarihi
08/02/2006

Nihai Karar
CM/ResDH(2010)112

Bu davada Mahkeme, İsveç'e geldikten sonra Hristiyan olan iltica başvurusu yapmış birinin, din değiştirmesinin sonuçlarının yeterince incelenmeden İran'a sınır dışı edilmesinin Sözleşme'nin 2. ve 3. maddelerinin ihlali anlamına geldiğine hükmetmiştir. Mahkeme'nin bu kararından sonra başvuran tekrar ikamet izni başvurusunda bulunmadığı için İsveç Göç Ajansı mağduriyetin giderilmesi için Göç Temyiz Mahkemesine başvurarak bu olağanüstü çözüm yolundan faydalanmıştır. Göç Temyiz Mahkemesi de Temmuz 2016'da dosyayı tekrar incelemesi için Göç Ajansına göndermiştir.

Göç Ajansı ise görüntüleri internet üzerinden de yayıldığı için başvuranın Hristiyan cemaatinin toplantılarına birkaç yıldır katılıp katılmadığının sorgulanması için bir sebep olmadığı kanaatine varmıştır. Bunun yanı sıra başvuranın dosyası Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin de önüne geldiği için ayrıca dikkat çekmiştir.

Tüm bunların ışığında Göç Ajansı, başvuranın din değiştirmesinin İran'daki yetkili makamların dikkatini çekmiş olabileceğini makul biçimde ispatladığı sonucuna varmıştır. Bu sebeple başvuranın İran'a dönerse dini inancı sebebiyle zulüm görme riski altında olduğu değerlendirilmiştir. Bu koşullar altında başvurana Eylül 2016'da süresiz ikamet izni ve mülteci statüsü verilmiştir.

SWE / F.G.
(43611/11)

Kesin karar tarihi
23/03/2016

Nihai Karar
CM/ResDH(2016)355

Mahkeme'nin iltica başvurusunda bulunan başvuranların Somali'ye geri gönderilmesi durumunda kötü muamele riskine maruz kalabileceklerine dair yaptığı değerlendirmeden sonra, yetkili makamlar, ülkedeki durum büyük ölçüde değişmediği sürece ve Sözleşme'nin 3. maddesini ihlal eden gerçek bir kötü muamele riskine maruz kalacaklarsa başvuranlara karşı geri gönderme tedbirinin uygulanmayacağı bilgisini vermiştir. Başvuranlara Birleşik Krallık Sınır Kurumunun takdire dayalı izin politikası uyarınca sınırlı süreli ülkede kalış hakkı verilmiştir. Dışişleri Bakanlığı Mahkeme'nin kararının yayımlanmasından sonra Somali'deki durumun değiştiğine ve 3. maddeyle bağlantılı riskin artık ortadan kalktığına karar vermesi halinde, başvuranlara haklarında alınan geri gönderme kararının askıya alınması yolunu da sunacak şekilde ülke içinden karara itiraz hakkı verilecektir.

Genel anlamda bu iki dava dosyası yayımlandıktan ve geniş kesimlere yaygınlaştırıldıktan sonra dosyalar Somali hakkında Operasyonel Rehberlik Bilgileri (ORB) adlı belgeye de girmiştir. Bu belge iltica özelinde çalışan dosya çalışanlarına ve karar alıcılara ilgili ülke hakkındaki belli başlı iddiaların değerlendirilmesi konusunda rehberlik eder.

UK. / Sufi ve Elmi
(8319/07, 1144/07)

Kesin karar tarihi
01/12/2011

Nihai Karar
CM/ResDH(2013)197

1.2. Toplu Sınır Dışı Etme Yasağı

Sığınmacıların kanunlara aykırı biçimde idari gözetim altına alınması ve toplu sınır dışı edilmesinden kaynaklanan ihlallerin tekrarlanmaması için 2002 yılından beri Yabancılar Ofisinin işlettiği idari gözetim merkezine gelen her yabancıya idari gözetime itiraz etme veya idari gözetim şartları hakkında şikâyetle bulunma yolları gibi *birçok bilginin* bulunduğu bilgilendirme kitapçıkları verilmektedir. Avukat ziyaretleri de yasaklanamaz. Temmuz 2002'de İçişleri Bakanı, Yabancılar Ofisi (*Office des étrangers*) genel müdürüne gönderdiği tebliğde "iltica başvurusu kabul edilmemiş bir sığınmacı hakkında çıkarılan ülkeyi terk emri kapsamında uygulanan aşırı acil prosedürle ilgili olarak yürütmenin durdurulması talebi olursa, Danıştay (*Conseil d'État*) yürütmeyi durdurma talebi hakkında karar verene kadar terk emri icra edilmeyecektir" ifadesine yer vermiştir. Yabancılarla ilgili iş ve işlemler tekrar düzenlenmiş olup 2007 yılında çıkartılan yeni mevzuat ile yeni bir idare mahkemesi (*Conseil du contentieux des étrangers*) kurulmuştur. Bu mahkeme (*Conseil*) *Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides* (Mülteciler ve Vatansızlar Genel Komisyonu, CGRA), kararlara karşı yapılan itirazları karara bağlamaktadır. Bu kararlara karşı yapılan itirazların *hukuki* etkisi yürütmenin durdurulması şeklindedir. Bu mahkeme (*Conseil*) mülteci statüsünün veya ikincil korumanın verilmesi ve verilmişse geri alınması ile iltica başvurusu yapan kişi hakkında verilen kararın reddi veya bozulması ve CGRA'ya yönlendirilme

BEL / Čonka
(51564/99)

Kesin karar tarihi
05/05/2002

Nihai Karar
CM/ResDH(2011)191

konusunda yetkilidir. *M.S.S. davasında* Mahkeme'nin verdiği kararın icrası kapsamında başka etkili çözüm yolları hayata geçirilmiştir.

Denizde durdurulduktan sonra başvuranların toplu olarak Libya'ya sınır dışı edilmesinden kaynaklanan 3. madde ihlallerinin benzerlerinin yaşanmaması için yetkili makamlar Temmuz 2012'de gemilerin durdurulması ve zorla geri gönderilmesi uygulamasının tekrar başlamayacağı bilgisini Komite ile paylaşmıştır. Ayrıca özellikle de kendileriyle ilgili uygulanan prosedürlere erişimleri başta olmak üzere sığınmacıların görecekları muameleye ilişkin teminatların asker ve sahil güvenliğin açık denizlerdeki operasyonlarını da içerecek şekilde tüm koşullar altında tutarlı biçimde uygulanacağı bilgisi de verilmiştir. Bu açıdan denizdeki birimlere gerekli talimatlar verilmiş olup göçmen botlarının durdurulması hâlinde tüm yolcuların iltica başvurusunda bulunabilecekleri İtalya'da karaya çıkartılması gerekmektedir. Uluslararası koruma başvurusunda bulunan kişilerin kabulüne ilişkin standartları belirleyen 2013/33/AB sayılı Direktif ile uluslararası koruma statüsünün verilmesi ve geri alınmasına ilişkin ortak usulleri belirleyen 2013/32/AB sayılı Direktif'i uygulamak için 142/2015 sayılı kanun hükmünde kararname çıkartılmıştır. Bu kararname *diğer konuların yanı sıra* göçmenlerle ilgili işlemlerden sorumlu polis memurlarına özel eğitim verilmesi şartını getirmiştir.

Başvuranlarla ilgili olarak, dokuz başvuranın nerede olduğu kesin kararın alındığı sırada bilinmemektedir. İtalyan makamları Libya makamları ile iletişime geçtikten sonra bu başvuranların isimleri bölge makamlarına iletilmiştir, İtalyan makamları konuyu bakanlık düzeyine taşımış olup kayıp dokuz başvuranın bulunması hâlinde kötü muameleden korunmaları için gereken güvenceyi vermiştir.

ITA / Hirsi Jamaa ve Diğerleri (27765/09)

Kesin karar tarihi
23/03/2012

Nihai Karar
CM/ResDH(2016)221

1.3. Zorla geri göndermeye ilişkin etkin çözüm yolları

AB Dublin II Tüzüğü uyarınca müteakip (ikinci kez yapılan) iltica başvurularında, başvurunun yapılmış olması zorla geri gönderme işlemini askıya almadığından, bu durumu düzeltmek için Avusturya Anayasa Mahkemesi 26/02/2013 tarihli (G59/2013) kararında, Mahkeme'nin bu davadaki kararına açıkça atıfta bulunarak, sınır dışı etmeye karşı genel bir koruma olmamasını hukukun üstünlüğü ilkesine, dolayısıyla da anayasaya aykırı bulmuştur. İltica Kanunu'nun ilgili hükmü kaldırılmış ve Kanun sonra 2013 ve 2015'te değiştirilmiştir. Şu anda İltica Kanunu'nun 12a maddesi, hakları Sözleşme'nin 3 ve 8. maddeleri uyarınca hukuken korunan kişilerin dosyalarının her davada uygun biçimde incelenmesi şartını getirmiştir. Bu sebeple Avusturya'daki yetkili makamlar ve mahkemeler Sözleşme'nin 3 ve 8. maddeleri uyarınca artık müteakip iltica başvurularını incelemek zorundadır, bu kapsamda yerel mahkeme Sözleşme'nin 3 ve 8. maddeleri ile ilgili riskleri inceleyene kadar (ikinci kez başvuru yapan) sığınmacılar zorla geri gönderme riskiyle karşılaşmamaktadır.

Bu davadaki başvuranın ise Mahkeme Kuralları kapsamındaki 39. kural çerçevesinde belirlenen geçici tedbir uyarınca Macaristan'a gönderilmesi süreci durdurulmuştur. Haziran 2013'te ise başvuran gönüllü biçimde Avusturya'yı terk etmiştir ve hakkındaki iltica dosyası kapanmıştır.

AUT / Mohammed (2283/12)

Kesin karar tarihi
06/09/2013

Nihai Karar
CM/ResDH(2018)376

Hakkında alınmış geri gönderme kararına itiraz etmek için çözüm yollarına fiiliyatta sınırlı erişimi olan ve idari gözetim altında tutulan iltica başvuru sahiplerine ilişkin Mahkeme'nin tespit ettiği ihlal karşısında idari gözetim altındayken yapılan iltica başvurularıyla ilgili usule ilişkin teminatlar 2015 yılındaki iltica hukuku reformuyla güçlendirilmiştir. Yeni mevzuat ile idari gözetim altında tutulanların yaptığı itirazların etkinliğini sağlamak amacıyla idare mahkemelerine itiraz yolu da dâhil olmak üzere basitleştirilmiş ve hızlandırılmış usul ve usule ilişkin teminatlar kapsamında idari gözetim altındayken yapılan iltica başvurularının otomatik olarak kayıt altına alınması şartı getirilmiştir.

FRA / I.M. (9152/09)

Kesin karar tarihi
02/05/2012

Başvuran, mülteci statüsü almıştır.

Nihai Karar
CM/ResDH(2017)340

2010 yılında Mahkeme, başvuruların eskiden Halkın Mücahitleri Örgütü mensubu olmasından dolayı karşılaşılabilecekleri risklerin değerlendirmesi yapılmadan yetkililer tarafından İran veya Irak'a sınır dışı edilmesinden dolayı Sözleşme'nin ihlal edilmiş olabileceğine hükmetmiştir. Bunun yanı sıra, Mahkeme başvuruların sınır dışı edilmeyi beklerken kanunlara aykırı biçimde idari gözetimde tutulmasını ve bu durumun yargı denetimine açık olmamasını eleştirmiştir. Benzer ihlallerin tekrarlanmasını engellemek için 2013 yılında kabul edilen Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (YUKK) yabancıların Türkiye'ye girişi, ülkede kalışı ve ülkeden çıkışıyla ilgili esasları tanımlayıp usulleri oluşturmuş ve İçişleri Bakanlığına bağlı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün kurulmasını sağlamıştır. Bu Kanun'un yanı sıra 2016 tarihli Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun Uygulanmasına ilişkin Yönetmelik ve bu kapsamda 2019'da yapılan değişiklikler her türlü keyfi idari gözetime karşı gerekli güvencelerin verilmesi, bunların yargı denetimine ilişkin çözüm yollarının belirlenmesi ve hukuk dışı idari gözetime karşı tazminat ödenmesi gibi konuları hükme bağlar. Buna göre yabancılar sadece haklarında alınmış bir geri gönderme kararı varsa geri gönderilebilir, bu kararın yanı sıra geri göndermeyi beklerken idari gözetim altına alma kararı da alınabilir. Bu durumdaki bir yabancı, yasal temsilcisi veya avukatı aracılığıyla kararın tebliğinden itibaren on beş gün içinde sınır dışı etme kararına idare mahkemesine başvurarak itiraz edebilir. İtiraz on beş gün içinde karara bağlanır ve alınan karar kesindir. Yabancı adli itiraz süreci devam ederken veya itiraz usulü tamamlanana kadar geri gönderilemez. 29 Ekim 2016 tarihli ve 676 sayılı Olağanüstü Hâl Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin yürürlüğe girmesinden sonra gündeme gelen otomatik askıya alma etkisiyle ilgili daha fazla açıklamaya ihtiyaç vardır. Bu anlamda Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Anayasa Mahkemesinin ve diğer ulusal mahkemelerin 676 sayılı KHK'nin öncesi ve sonrasında aldığı karar örneklerini yetkililerden talep etmiştir.

Başvuranlara ikamet izni verilmiştir. Başvuran iltica talebi kabul edildikten sonra Ocak 2010'da İsveç'e taşınmıştır. Abdolkhani isimli başvuranın nerede olduğu, ikamet iznini aldığı son tarih olan 1 Kasım 2010'dan beri bilinmemektedir.

**TUR / Abdolkhani ve
Karimnia
(30471/08)**

**Kesin karar tarihi
01/03/2010**

Eylem raporu

İcra durumu: beklemeye

İran'a dönmesi durumunda gerçek bir kötü muamele riskinin oluşup oluşmayacağını değerlendirmeden başvuruların iltica taleplerini yetkililerin reddetmesinden dolayı Mahkeme'nin Sözleşme'nin ihlal edilmiş olabileceğine dair bildirdiği görüş karşısında iltica başvurusunda bulunmak için belirlenen süre, sığınmacılarla ilgili yasal düzenlemelerde 1999'da yapılan değişikliklerin ardından beş günden on güne çıkarılmıştır. On günlük süre, siyasi sığınmacının Türkiye'ye yasal veya yasa dışı yollarla girdiği tarihten itibaren başlar. Yetkililer Danıştayın bu konuda aldığı bazı karar örneklerini sunmuştur. Bu örneklerden yabancıların on günlük sürenin bitmesinden sonra otomatik olarak sınır dışı edilmediği ve mahkemelerin, iç hukuku, Türkiye'nin uluslararası alanda verdiği taahhütlere uygun biçimde yorumladığı anlaşılmaktadır.

Yetkililer başvurulara mülteci statüsü vermiştir.

**TUR / Jabari
(40035/98)**

**Kesin karar tarihi
11/10/2000**

**TUR / D. ve Diğerleri
(24245/03)**

**Kesin karar tarihi
23/10/2006**

**Nihai Karar
CM/ResDH(2011)311**

1.3.1 Millî güvenlik gerekçesi ile alınan zorla geri gönderme kararına ilişkin etkin çözüm yolları

Mahkeme, Irak'ta hakkında terörle mücadele kanununa muhalefetten yakalama emri bulunan başvuranın, ülkesine geri gönderilmesini müteakip kötü muameleye maruz kalmayacağına dair diplomatik güvencelerin Belçika makamları tarafından zamanında (geri göndermeden önce) alınmadığına hükmetmiştir. 2008/115/AT315 sayılı Avrupa Direktifi uyarınca 19 Ocak 2012 tarihli Kanun aracılığıyla 15 Aralık 1980 tarihli kanunda değişiklik yapılmış ve yeni Kanunda "geri göndermeme" ilkesini ihlal eden sınır dışı etme kararlarının ertelenmesi gerekliliği düzenlenmiştir. Sınır dışı etmek mümkün değil ise kaçmayı engellemek için idari gözetime alternatif önleyici tedbirler uygulanabilir. Ayrıca ulusal mahkemelerin yer bakımından (*ratione loci*) sahip olduğu yetkileri açıklamak için idari gözetim merkezinde kalan göçmenleri salıverilme başvurusu yaparken izlemeleri gereken adımlar hakkında bilgilendirmek için bu merkezlere bilgilendirme broşürleri konduğu ifade edilmiştir.

**BEL / M.S.
(50012/08)**

**Kesin karar tarihi
30/04/2012**

**Nihai Karar
CM/ResDH(2015)84**

Sınır dışı edilme işlemlerinde kişileri güvenlik gerekçesi ile keyfi uygulamalara karşı koruyamamaktan kaynaklanan ihlallerin tekrarlanmasını engellemek için millî güvenlik gerekçesiyle alınan sınır dışı kararlarına yargı denetimi Üst İdare Mahkemesi'nin uygulamaları neticesinde 2003 yılından sonra geliştirilmiş ve sonra da 2007 tarihli Yabancılar Kanunu ile açıkça hükme bağlanmıştır. 2009 ve 2013 tarihli yasal reformlar ile sınır dışı edilmeyi beklerken idari gözetim altında tutmanın hukukiliğine itiraz etme olanağı ve sınır dışı edilmeyi bekleyen yabancıların tabi olacağı idari gözetime süre sınırı getirilmiş olup ayrıca mahkemelere altı aylık arayla ve idari gözetim altında tutulan kişinin talebi ile veya mahkemenin resen harekete geçmesiyle devam eden idari gözetimin hukukiliği ve gerekliliğini inceleme yükümlülüğü getirilmiştir.

**BGR / Al-Nashif ve Diğerleri
(50963/99)**

**Kesin karar tarihi
20/09/2002**

**Nihai Karar
CM/ResDH(2015)44**

Millî güvenlik gerekçesiyle uygulanan sınır dışı etme işlemlerine ilişkin çözüm yollarının işleyişine ilişkin önemli sorular Bakanlar Komitesinin gözetiminde yürütülen *C.G. ve Diğerleri* grubu davasında ele alınmaktadır.

Sınır dışı edilmeyi beklerken idari gözetimde tutulan tüm başvurular serbest bırakılmıştır.

Geçerli bir sınır dışı etme emri olmadan "güvenlik gerekçesi" ile başvuruların idari gözetim altında tutulmasını keyfi bulan Mahkeme kararına cevaben ve menşe ülkelerine geri gönderilmeleri durumunda karşılaşılabilecekleri kötü muamele riski sebebiyle, 2008 tarihli Yabancılar Kanunu'nun 99(2) sayılı bölümü Ekim 2012'de değiştirilmiştir. Bu değişiklikle yabancıları güvenlik gerekçesi ile idari gözetimde tutmak, ancak idari gözetim altına alma emri ile mümkün hâle gelmiştir.

**BIH / Al Hamdani, BIH / Al
Husinn ve BIH / Al Husin No
2
(31098/10, 3727/08,
10112/16)**

**Kesin karar
tarihleri**

**09/07/2012,
09/07/2012,
25/09/2019**

**Nihai Karar
CM/ResDH(2014)186**

Al Husin ve Al Husin No 2 davasında sınır dışı etme emri iptal edilmiş ve ülke belirtmeden yeni bir sınır dışı etme emri çıkartılmıştır. Başvuran 2016 yılında idari gözetim altındayken serbest bırakılmış fakat ülkeyi terk edene kadar düzenli olarak polise bildirimde bulunma yükümlülüğü getirilmiştir. *Al Hamdani* davasında ise başvuran 2011 yılında idari gözetim altındayken serbest bırakılmış ve kendisine daha hafif bir tedbir uygulanmıştır. Fakat 2 Mayıs 2012 tarihinde başvuran, ilgili makamlara bildirimde bulunmamıştır ve o tarihten sonra BIH makamları kendisine ulaşamamıştır. Buna göre kesin sınır dışı emrinin çıkarılmasına rağmen Yabancı Hizmetleri birimi geri gönderme emri çıkarmamıştır.

Mahkeme, gizli bilgilere dayalı olarak İstihbarat Ajansının başvuranın millî güvenliğe risk oluşturduğunu iddia edip buna dayalı olarak da başvuran hakkında sınır dışı etme emri çıkarılmasına yönelik anlamlı bir yargı incelemesi yapılmaması sebebiyle iltica işlemlerinde asgari güvencelerin uygulanmadığına hükmetmiştir. Buna karşılık olarak da Üst İdare Mahkemesinin içtihadında değişiklik yapıp idare mahkemelerinin benzer kararları bozulmuş ve dava dosyaları tekrar değerlendirilmek

**MKD / Ljatifi
(19017/16)**

**Kesin karar tarihi
08/10/2018**

**Nihai Karar
CM/ResDH(2019)192**

üzere iade edilmiştir. Bu karar yayımlanmış, tercüme edilmiş ve yaygınlaştırılmıştır. Bu karar ayrıca hâkim ve avukatlara verilen eğitim ve farkındalık artırıcı faaliyetlerde de kullanılmaktadır. Yetkili makamlar başvuranın halen ülkede düzenli olmayan ikamet statüsü ile yaşamaya devam ettiğini ve ülkeden sınır dışı edilmeyeceğini teyit etmiştir. Bu amaçla, hükümet temsilcisi göç, iltica ve sınır dışı etme alanlarında hizmet veren kurum ve kuruluşlara Sözleşme'nin 46. maddesi uyarınca yerine getirmeleri gereken yükümlülükleri hakkında bilgi vermiştir. Ayrıca başvurana ülke topraklarından ayrılma, ülke topraklarının dışında ikamet etme ve birden fazla kez ülkeye tekrar giriş izni verilmiştir. Başvurana ikamet izni veya vatandaşlık başvurusunda bulunma hakkı da verilmiştir.

Hukuki dayanağı olmadan ve usul güvencelerini ihlal ederek güvenlik gerekçesiyle alınan sınır dışı etme tedbirinden dolayı yetkili makamların başvuranların özel hayatına müdahale etmesinden kaynaklanan ihlallerin tekrar etmesini engellemek için, 194/2002 sayılı Olağanüstü Hâl Kanunu değiştirilerek Bükreş Temyiz Mahkemesine çekişmeli yargılamalarda yabancıların güvenlik gerekçesiyle ülkede istenmeme durumu hakkında karar verme yetkisi verilmiştir. Yargıtayın, savcının talebinden sonra 10 gün içerisinde gerekçeli karar alması gerekmektedir. Bu kararın temyizi için Yüksek Yargıtay ve Adalet Mahkemesine 10 gün içerisinde başvurulabilir. Bu mahkeme de itiraz başvurusunu aldıktan sonra beş gün içerisinde başvuruyu karara bağlamalıdır. Gerekli durumlarda yakın zamanda oluşabilecek bir zararı engellemek için yabancı kendisini ülkede istenmeyen kişi ilan eden kararın icrasının itiraz işlemleri tamamlanana kadar askıya alınmasını talep edebilir.

Bu davadaki başvuranlarla ilgili olarak savcının başvuranları istenmeyen yabancı ilan eden ve Romanya topraklarına girişlerini engelleyen emri iptal edilmiştir (*Lupsa* ve *Kaya*). *Abou Amer* davasındaki başvuranlar için ise, yetkili makamlar başvuranların aleyhinde verilen kararları yeniden incelemeye hazır olduklarını Bakanlar Komitesine bildirmiştir, fakat başvuranların bu anlamda herhangi bir başvurusu olmamıştır.

**ROM / Lupsa, ROM / Kaya
ve ROM / Abou Amer
(10337/04, 33970/05,
14521/03)**

**Kesin karar tarihi
08/09/2006, 12/01/2007,
24/08/2011**

**Nihai Karar
CM/ResDH(2015)50**

2. GÖÇMENLERİN VE SİĞİNMACILARIN KABULÜ VE KORUNMASI

2.1 Kabul hizmetlerine ve iltica prosedürlerine erişim

Mahkeme'nin açıkça zorlu yaşam koşulları riskine ve sınır dışı etme kararına itiraz edilmesini sağlayacak ülke içi çözüm yollarının bulunmamasına rağmen "Dublin II Tüzüğü" uyarınca Belçika'dan Yunanistan'a geri göndermeleri eleştirmesinin ardından Belçika makamları "Dublin II Tüzüğü"nün "egemenlik maddesini" uygulayarak sığınmacıları Yunanistan'a geri göndermekten vazgeçmiştir (bu madde geri gönderme neticesinde Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlali söz konusu olacaksa Belçika'nın kendisinin de sığınma taleplerini değerlendirebileceğini ifade etmektedir). Ayrıca geçici tedbir prosedürü ("*en référé*") bağlamında "*Conseil du contentieux des étrangers*" (CCE) uygulamaları kendi içtihadını oluşturmuş ve Şubat 2011'de bir dizi karar yayımlamıştır. Bu kararlarla bu prosedürün Sözleşme'nin etkili çözüm yolu şartını yerine getirmesi sağlanmıştır. Bunun haricinde 10 Nisan 2014 tarihli Kanun da CCE'nin 3. madde ihlali iddialarını değerlendirirken elindeki tüm kanıtları dikkate alma yükümlülüğünün altını çizerek iltica uygulamalarını kanun hâline getirmiş ve geliştirmiştir. Bunun yanı sıra, yakın gelecekte gerçekleştirilmesi planlanan sınır dışı etme prosedürlerinde (idari gözetim altında olsun olmasın) tüm sığınmacılar sınır dışı edilmelerine itiraz edebilir ve bu itiraz sınır dışı edilme işlemi durdurabilir. Bu davadaki başvuran ise Mayıs 2012'de Belçika'da mülteci statüsü elde etmiştir.

BEL / M.S.S.
(30696/09)

Kesin karar tarihi
20/01/2011

Nihai Karar
CM/ResDH(2014)272

Mahkeme'nin özellikle de iltica prosedürlerine erişim ve iltica başvurularının incelenmesi ve yargı denetimine tabi olması konusunda yaptığı eleştiriler karşısında Yunan makamları iltica sisteminde birkaç aşamalı reform gerçekleştirmiştir. İlk aşamada 3907/2011 sayılı Kanun ile bağımsız bir İltica Hizmetleri birimi, Temyiz Otoritesi ve İlk Kabul Hizmetleri (FRS) Merkezi kurulmuştur. Bunlar, 113/13 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile 7 Haziran 2013'te faaliyete geçmiştir. 2015-2016 yılları arasında yaşanan eşi benzeri görülmemiş mülteci, göçmen ve sığınmacı akını 2013/32 sayılı AB Direktifi'ni iç hukuka aktaran ve *diğer hususların yanı sıra* Temyiz Komiteleri tarafından iltica başvurularının incelenmesi şeklinde etkili bir çözüm yolu getiren 4375/2016 sayılı Kanun'un kabul edilmesini gerekli kılmıştır. Bu kanunun yerine daha sonra bölgesel iltica ofislerinin yönetim şeklini iyileştiren ve kapasitesini artırmanın yanı sıra İltica Hizmetleri kurumunun personelini de artıran 4540/2018 sayılı Kanun gelmiştir. Bu Kanun, uluslararası korumaya başvuruların kabul koşullarına ilişkin standartları belirleyen [Kabul Koşulları Direktifi] ve *diğer hususların yanı sıra* adli yardıma başvuru hakkı ile Temyiz Komitelerine ilave kanıt sunma hakkını düzenleyen 2013/33 sayılı AB Direktifi'nin iç hukuka aktarılmasını sağlamıştır. Önceden kurulmuş olan FRS'lerin yerine ilave bölgesel iltica ofisleri ve özerk iltica birimlerinin yanı sıra Kabul ve Kimlik Tespit Merkezleri (RIC) kurulmuştur. Öte yandan göçmenlerin ve sığınmacıların kabulünü özellikle de çocuklarla ve savunmasız durumdaki kişilerle mülakat teknikleri ve kanıt değerlendirme konularında kurum içinde eğitim almış personel ve Avrupa İltica Destek Ofisi (EASO) gerçekleştirmiştir. Mültecilere, üçüncü ülke vatandaşlarına ve vatansız kişilerin iltica prosedürlerine erişimleri için bilgilendirici bir broşür hazırlanıp 19 dilde İltica Hizmetleri kurumunun internet sitesinde yayımlanmıştır. Talep üzerine METAdrası isimli bir STK ve EASO yaklaşık 37 dilde tercüme hizmeti sunabilmektedir.

Kayıtlı iltica başvurusu sayısında 2017-2019 arası dönemde önemli artış olmuştur, ayrıca bu başvuruların birinci ve ikinci kademedeki incelenme süresi de kısalmıştır. Tüm bunlar daha önceden yapılmış olan reformlar neticesinde iyileşme olduğunu göstermektedir. 2020 yılında mülteci akınında

GRC / M.S.S.
(30696/09)

Kesin karar tarihi
21/01/2011

Eylem Planı

İcra durumu: beklemede

gözle görülür düşüş yaşanmıştır, bu durum başvurularda da azalma anlamına gelmektedir. Ocak 2021'de hem birinci hem de ikinci kademede bekleyen kararların sayısı Ocak 2020'ye kıyasla %44 azalmıştır, öte yandan ön kayıttan ilk kademede alınan kararın yayımlanmasına kadar geçen ortalama süre de 2019'a kıyasla (189 gün) 2020 yılında (205 gün) artmıştır. İltica prosedürlerinde sürekli gecikme olması ve buna rağmen bu prosedürler devam ederken adli yardımın sınırlı kalması sebebiyle özellikle de ikinci kademede adli yardımın sunulması anlamında iltica prosedürlerine erişim ve prosedürlerin işleyişinin iyileştirilmesine yönelik daha fazla çaba gösterilmelidir.

Ocak 2008 ve Şubat 2009 arasında Ancona limanına gelen feribotlarda kaçak yolcu olarak yakalanan göçmenlerin topluca Yunanistan'a sınır dışı edilmesine sebep veren iltica prosedürlerine erişim konusundaki eksikliklerin giderilmesi için İtalyan makamları 142/2015 sayılı kanun hükmünde kararname ile hem İtalyan mevzuatında göçmenlerin iltica prosedürlerine etkili erişim ve varışlarından sonra bu konuyla ilgili yeterli bilgi alma hakkını düzenlemiş hem de 2013/33 ve 2013/32 sayılı AB Direktiflerini iç hukuka aktarmıştır. Ayrıca 17 Şubat 2017 tarihli ve 13 sayılı kararname ile bölge mahkemelerinin göç ve uluslararası koruma bölümleri içerisinde uluslararası koruma işlemlerinin gerçekleştirilmesine ve yaşam hakkının korunması ve iltica ile ilgili konuları incelemek için üç hâkimden oluşan panellerin oluşturulmasına karar verilmiştir. Varıştan sonra uygulanan prosedürlerle ilgili olarak ise, Adriyatik denizine kıyısı olan limanlara gelen göçmenlerin kimlik tespiti, sağlık kontrolleri ve idari prosedürleri limanlarda (Bari, Ancona ve Venedik) acil hizmet noktaları kurulması yoluyla yerine getirilmektedir. Bu kişilerin statüleri (sığınmacı veya sınır dışı edilmeyi bekleyen kişi) belirlendikten sonra kabul merkezlerine yönlendirilmektedir. Sınır Polisi dolaylı yoldan bile olsa uluslararası koruma başvurusunda bulunma niyetini ifade eden kişilerin ülke topraklarına girmesine izin vermekte ve onları iltica başvurularını almak, işleme koymak ve incelemekle görevli yetkili makamlara (*Questura* ve Uluslararası Koruma Tanınmasına ilişkin Bölgesel Komisyonlar) yönlendirmektedir. Adriyatik denizindeki limanlarda kamu görevlileri, STK'lar ve uluslararası kuruluşların bulunması göçmenlere iltica prosedürü hakkında bilgi verilmesini, tercüme hizmeti sunulmasını ve kültürel arabuluculuk yapılmasını sağlamaktadır. Bu hizmetlerin kapsamını gelen göçmen sayısına bağlı olarak ilgili bölgedeki valilikler belirlemektedir. Bu kapsamda İçişleri Bakanlığı ve yukarıda adı geçen kurum ve kuruluşlar arasında gelişmelere ve gelen göçmen sayısındaki değişikliklere uyum sağlayacak esnekliği sağlamak üzere bir yıllık anlaşmalar yapılmaktadır. Sınır geçiş noktalarında faaliyet gösteren polis memurları ve iltica başvurularını almaktan sorumlu kurum temsilcilerine AB ve iç hukuka uygun insan hakları ve uluslararası koruma konularında özel eğitimler verilmektedir.

ITA / Sharifi ve Diğerleri
(16643/09)

Kesin karar tarihi
21/01/2015

Nihai Karar
CM/ResDH(2020)201

2.2 Küçüklerin kabulü ve korunması

Mahkeme'nin kararının ardından yetkili makamlar 2019 yılında "Tek Başına Çocuk Kalmasin" programının oluşturulması ve 4554/2018 sayılı Kanun uyarınca vasilik sisteminin uygulanması konusunda yetkili kurum olarak Refakatsiz Küçüklerin Korunması Özel Sekreteri'nin atanması da dâhil olmak üzere refakatsiz küçüklerin daha iyi korunması ve kabul koşullarının iyileştirilmesine yönelik bir dizi tedbir almıştır. Refakatsiz küçüklerin üstün yararının etkili biçimde korunması amacıyla ülkenin farklı yerlerinde "profesyonel vasiler" sisteminin uygulanması beklenmektedir. 16 yaşından büyük refakatsiz küçüklerin sosyal uyumunu ve kendi kendine yeterliliğini artırmayı amaçlayan bu yaş grubundaki çocuklara yönelik koruma tedbirleri 16 yaşından büyük refakatsiz küçüklerin yarı bağımsız yaşaması/konaklamasına ilişkin 2019 tarihli Bakanlık Kararı uyarınca hayata geçirilmiştir.

GRC / Rahimi
(8687/08)

Kesin karar tarihi
05/07/2011

Eylem Raporu
İcra durumu: beklemede

3. AYRIMCILIĞA VE NEFRET SUÇUNA KARŞI KORUMA

Bu dava dosyasında düzensiz göçmen statüsüne sahip Rus vatandaşı olan başvuranların eğitim hakkından yararlanırken ayrımcılığa maruz kalması söz konusudur çünkü başvurular Bulgaristan'daki devlet okullarında orta öğretime devam etmek için okul ücreti ödemek zorunda kalmıştır. Mahkeme'nin kararından sonra ve bu karara atıfta bulunarak Yüksek İdare Mahkemesi okul ücretlerini belirleyen 2009 tarihli Eğitim Bakanlığı talimatını iptal etmiştir. Bu karar Haziran 2014'te beş üyeden oluşan Yüksek İdare Mahkemesi paneli tarafından da tasdik edilmiştir. Buna karşın ülkede kanunlara uygun ikamet etsin etmesin ihtiyaç sahibi öğrencilerin bu ücretlerden muaf tutulmasına ilişkin kurallar getirilmesi gerekmektedir.

*BGR / Ponomaryovi
(5335/05)*

*Kesin karar tarihi
28/11/2011*

Eylem Planı

İcra durumu: beklemeye

Bireysel tedbirler söz konusu olduğunda Bulgar makamları her iki başvuranın da okul ücreti ödemediği orta öğretimi bitirdiklerini, bu anlamda kendilerine karşı hiçbir takip işlemi gerçekleştirilmediğini ve o tarihten sonra ikamet izni aldıkları bilgisini vermiştir.

Bu dava dosyası, başvuranın, Fransa ile ilgili mütakabiliyet anlaşmasını imzalamamış bir ülke vatandaşı olması gerekçesiyle engellilik maaşından yararlanma talebinin reddedilmesi hakkındadır. 17/12/1991 tarihinden itibaren başvuran asgari refah ücreti almaya başlamıştır. Bu ayrımcılığın tekrarlanmaması için başvuranların aleyhinde olan vatandaşlık şartını kaldıran bir kanun 11 Mayıs 1998 tarihinde kabul edilmiştir.

*FRA / Koua Poirrez
(40892/98)*

*Kesin karar tarihi
30/12/2003*

*Nihai Karar
CM/ResDH(2010)99*

Başvurana 1 Haziran 1998 tarihinden itibaren engellilik maaşı bağlanmıştır.

Süresiz ve süreli ikamet iznine sahip olan yabancıların çocuk yardımına erişme konusunda ileride ayrımcı muameleyle maruz kalmalarını engellemek için Federal Anayasa Mahkemesi Temmuz 2004'te aldığı karar ile Ocak 1994 ile Aralık 1995 arasında yürürlükte kalan Çocuk Yardımları Kanunu'nun 1(3) sayılı bölümünün Alman Anayasası'nın 3(1) sayılı maddesi kapsamında düzenlenen eşit muamele hakkı ile çeliştiğine hükmetmiştir ve yasama organına 1 Haziran 2006 tarihine kadar Çocuk Yardımları Kanunu'nu değiştirme çağrısında bulunmuştur. Yabancıların çocuk yardımına hak etmesine ilişkin yeni kanun 1 Ocak 2006 tarihinde geriye dönük olarak yürürlüğe girmiş olup Mahkeme'nin tespit ettiği eksiklikleri ortadan kaldırmıştır.

*GER / Niedzwiecki
(58453/00)*

*Kesin karar tarihi
15/02/2006*

*Nihai Karar
CM/ResDH(2011)11*

Mahkeme'nin başvurana karşı yapılan ırkçı nitelikli saldırıları eleştiren kararının ve polis ve mahkemenin soruşturma işlemlerindeki eksikliklerinin ardından özellikle de nefret suçu soruşturmalarında uzmanlaşan polis ve savcılar ile birlikte nefret suçu ile mücadele etmek için geniş çaplı tedbirler alınmıştır. Ayrıca ırkçı olması muhtemel fiillerin ihbar edilmesi için 24 saat çalışan bir destek hattı ve çevrimiçi platform hayata geçirilmiştir. Bunun yanı sıra kişileri ve grupları nefret suçuna karşı korumaya yönelik politika geliştiren ve bu yönde girişimleri teşvik eden bakanlıklar arası danışma kurulu mahiyetinde İrkçılık ve Hoşgörüsüzlükle Mücadele Ulusal Konseyi 4356/2015 sayılı Kanun ile kurulmuştur. Öte yandan bu alandaki tüm ilgili paydaş temsilcilerinden oluşan bir çalışma grubu ırkçı olaylar hakkında veri toplama ve toplanan verileri toplulaştırma amacıyla Adalet Bakanlığı bünyesinde kurulmuştur. Son olarak Aralık 2018'de Yargıtaya bağlı savcılık makamı Sözleşme ve Yunanistan Anayasası'ndan kaynaklanan yükümlülükleri hatırlatarak tüm savcılar ırkçılık saikiyle işlenen şiddet fiilleri ile mücadele ederken gereken ciddiyeti sergilemeye davet etmiştir. İrkçi şiddet alanında elde edilen sonuçların yanı sıra ırkçı şiddetle ilgili ayrıntılı ve güncel istatistik verileri yetkili makamlar, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin aldığı bu kararların uygulanmasında kaydedilen ilerlemeyi kapsamlı şekilde incelemesi için Komiteye iletmelidir.

*GRC / Sakir
(48475/09)*

*Kesin karar tarihi
24/06/2016*

İcra durumu: beklemeye

*GRC / Gjilkondi ve Diğerleri
(17249/10)*

*Kesin karar tarihi
21/03/2018*

*Nihai Karar
CM/ResDH(2019)366*

4. AİLE HAYATI VE AİLE BİRLEŞİMİ

4.1 Aile hayatını korumaya ve aile birleşimine yönelik tedbirler

Uyuşturucu ticareti suçundan mahkûm olmasından sonra başvuranın sınır dışı edilme ve Yunanistan'a hayat boyu tekrar girme yasağı ile karşılaşmasından kaynaklanan ihlalin tekrar etmemesi için 2013 yılında dosyaya konu olayın unsurları dikkate alınarak Uyuşturucu Kanunu'nun başvuranın aleyhinde karar alınmasına dayanak olan hükmü kaldırılmıştır. Mahkemeler bundan sonra güvenlik tedbiri olarak en fazla 10 yıla kadar sürebilecek sınır dışı emri verebilir. Ayrıca sınır dışı edildikten üç yıl sonra başvuru yapılırsa ülkeye yeniden giriş mümkün olabilir. Yunanistan'da aile bağı olan hüküm giymiş kişiler bu süre sınırından muaftır ve sınır dışı edilen kişiler bir önceki reddedilen başvurularından bir yıl sonra ülkeye tekrar giriş için yeni bir başvuruda bulunabilir.

Bu davadaki başvuran Yunan vatandaşı ile evli olup iki çocuk babasıdır, 2017 yılında Korfu'daki yetkili Kabahat Suçları Konseyi, başvuranın Yunanistan'a dönmesine izin vermiştir.

GRC / Kolonja
(49441/12)

Kesin karar tarihi
19/08/2016

Nihai Karar
CM/ResDH(2018)206

Bu davalarda Mahkeme, aile birleşimi işlemlerinde göze çarpan gecikmeleri ve yetkili makamların başvuranların çocuklarının üstün yararını dikkate almamasını eleştirmiştir. Bunun üzerine, özellikle de uluslararası koruma sahiplerinin aile birleşimi başvuru işlemlerinin tamamlanma süresini azaltacak tedbirler alınmış, 2008 yılında Fransa'da bu konuyla ilgili formaliteler askıya alınmış ve 29 Temmuz 2015 tarihli 2015-925 sayılı Kanun ile aile bağına ispatla daha sadeleştirilmiş kanıtlar aranmaya başlanmıştır. Diplomatik birimler ve konsoloslukların çoğu aile birleşimi ile ilgili vize başvurularının karara bağlanması için gereken süreyi azaltmak ve kontrol etmek için bazı tedbirler almıştır. Ayrıca Mülteci Aileler Ofisindeki konsolosluk görevlileri veya çalışanlarına medeni hâl ve vize düzenlemeleri hakkında özel eğitimler verilmiştir. Vizeye başvuracaklara bilgi veren sistem de iyileştirilmiştir (Göç ve Uyum Ofisinin internet sitesi dâhil).

FRA / Senigo Longue, FRA / Mugenzi ve FRA / Tanda-Muzinga
(19113/09, 52701/09, 2260/10)

Kesin karar tarihi
10/10/2014, 10/10/2014,
10/10/2014

Nihai Karar
CM/ResDH(2019)297

Bu dava, sadece Millî Güvenlik Bakanlığının raporuna dayalı olarak "gizli" olarak tasnif edilmiş gerekçelere dayanarak ikamet izninin uzatılmaması ve bundan dolayı da iki çocuğu ve karısının yaşadığı Litvanya'dan sınır dışı edilmesi sebebiyle başvuranın özel hayatı ve aile hayatının ihlal edilmesi ile ilgilidir. Anayasa Mahkemesi, Mayıs 2017'de "hiçbir mahkeme kararı tamamen gizli olarak tasnif edilmiş ve davadaki taraflarının bilmediği bilgilere dayalı olarak alınamaz" ilkesinin altını çizerek sınır dışı edilme kararına dayanak olan ilgili hükmün İdari Yargılama Kanunu'nun 57. maddesi olduğunu açıklamıştır.

Başvuran, Mayıs 2009'da Göç Bakanlığı tarafından ülkeye giriş yasağı olanlar listesinden çıkarılmıştır.

LIT / Guljiev
(10425/03)

Kesin karar tarihi
16/03/2009

Nihai Karar
CM/ResDH(2010)175

Göçmen bir anne babanın ikamet izni başvurusunu reddederken ölçülülüğü ve çocukların üstün yararını sağlamak için Hükûmet; Göç ve Vatandaşlık Hizmetleri birimine her dosyanın kendine has özelliklerinin kapsamlı şekilde değerlendirilmesinin önemini hatırlatmış ve bu değerlendirmenin karar alma sürecinde daha görünür hâle getirilmesi talimatını vermiştir. Göç ve Vatandaşlık Hizmetlerinin faydalandığı ilgili rehber sonuç olarak gözden geçirilmiştir. Kararın özeti ile alınan tedbirler Hükûmet'in meclise sunduğu yıllık raporda sunulmuştur.

NLD / Jeunesse
(12738/10)

Kesin karar tarihi
03/10/2014

Nihai Karar
CM/ResDH(2015)145

Başvurana 03/10/2014'ten 03/10/2019'a kadar geçerli geçici ikamet izni verilmiştir.

Bu davaya konu olan ihlal yetkili makamların Hollanda'da bulunan başvuranın, kızını kendisinin ve üvey ailesinin yanına getirebilmek için yaptığı başvurunun reddedilmesinden kaynaklanmaktadır. Mahkeme'nin kararının ardından 2006 yılında Hollanda'da yasal biçimde ikamet eden göçmen ebeveyn ile çocukların aile birleşimi hakkında yeni bir politika benimsenmiştir. AİHM'in 8. maddeye ilişkin yorumuna uygun aile hayatı varsa aile birleşimi hakkını belirlemek için iç hukukta kullanılan "olguya dayalı aile bağları" kriterinden faydalanılır.

Başvuranın kızına 2010 yılında giriş vizesi, ardından da ikamet izni verilmiştir.

NLD / Tuquabo-Tekle ve Diğerleri
(60665/00)

Kesin karar tarihi
01/03/2006

Nihai Karar
CM/ResDH(2010)108

BM Güvenlik Konseyinin (BMGK) terörle mücadele kararları çerçevesinde alınan ve sınır ötesi hareketliliği suistimale varacak boyutta kısıtlayan tedbirlerden dolayı kişinin aile hayatının ihlal edilmesi durumunun tekrar etmesini engellemek için Mahkeme'nin kararı yayımlanıp tüm kantonlara, federal makamlara ve kararı tam olarak yürürlüğe koyan mahkemelere dağıtılmıştır. Ayrıca İsviçre'deki yetkili makamlar BM yaptırım listesine kişilerin eklenmesi ve listeden çıkarılması işlemlerinde hukukun üstünlüğüne saygıyı artırmayı ve Kamu Denetçiliği kurumunun rolünü güçlendirmeyi amaçlayarak çabalarını sürdürmüş ve BM Güvenlik Konseyine bu yönde önerilerde bulunmuştur. Bunun yanı sıra İsviçre makamları belirli davalarda Kamu Denetçiliği kurumu ile iş birliği yapmıştır. Bu prosedürler her zaman ilgili kişilerin BM listesinden çıkarılması ile sonuçlanmıştır. 25 Şubat 2011 tarihinde İsviçre ve Kamu Denetçiliği Kurumu yaptıkları anlaşma ile Baş Denetçi kişilerin bulunduğu listelere dayanak teşkil eden tasniflenmiş ve/veya gizli bilgilere erişebilecek duruma gelmiştir. Son olarak İsviçre, BMGK yaptırımlarının meşruiyetini ve Sözleşme ile tutarlığını güçlendirecek bir girişim başlatmıştır.

Başvurana uygulanan yaptırımlar Ekim 2009'dan sonra geçerli olacak şekilde kaldırılmıştır. Başvuranın ülkeye girmesine ve ülkeden transit geçiş yapmasına izin verilmiştir.

SUI / Nada
(10593/08)

Kesin karar tarihi
12/09/2012

Nihai Karar
CM/ResDH(2014)297

4.2 Aile birleşimi bağlamında ayrımcılığın ortadan kaldırılması

28 yıldan daha az süredir Danimarka vatandaşı olan kişilerin aile birleşimi başvurularında dolaylı ayrımcı muameleye yol açan Yabancılar Kanunu'nda yer alan başvuranın hakkında aleyhte karar alınmasına yol açan 28 yıl kuralı yeni bir kanun ile Mayıs 2017'de yürürlükten kaldırılmıştır. Bu değişiklikten önce Göç ve Uyum Bakanı, Mahkeme'nin kararının yasal sonuçları hakkında bir genelde yayımlamıştır, Göç Hizmetleri birimi de bu genelgede söz edilen yoruma uygun biçimde Yabancılar Kanunu'nu uygulamıştır.

Başvuranların aile birleşimi dosyası 2016'da tekrar açılmış ve tekrar değerlendirilmek üzere Göç Hizmetlerine yönlendirilmiştir. Buna karşın aile İsveç'te ikamet ettiği için dosyanın kapatılmasını talep etmiştir.

DNK / Biao
(38590/10)

Kesin karar tarihi
24/05/2016

Nihai Karar
CM/ResDH(2018)155

2011 yılında dosyaya konu olayın unsurları dikkate alınarak Birleşik Krallık'ta kalmak için izni sınırlı olan mültecilerin **kaçış sonrasındaki eşlerini**¹ yanlarına getirmek üzere aile birleşimi hakkından ayrımcı şekilde (kaçıştan önce yurt dışında evlenildiğinde eş ile aile birleşimi sınırlanmamaktadır) mahrum bırakılması uygulamasına son vermek için Göç Kuralları değiştirilmiştir. Bu sebeple, ülkede

UK. / Hode ve Abdi
(22341/09)

Kesin karar tarihi
06/02/2013

¹ "Kaçış sonrasındaki eş" mültecinin iltica ettiği ülkeye gelmesinden önce henüz eşi olmamış kişi anlamına gelir.

kalış hakkı sınırlı olan mülteciler kalış izinlerinin geçerlilik süresi boyunca **kaçış sonrası eşlerini** yani göç ettikten sonra evlendikleri eşlerini de Birleşik Krallık'a getirebilir. Başvurana, Temmuz 2013'te eş durumundan dolayı vize verilmiştir. Çiftin çocuklarına Eylül 2013'te Birleşik Krallık'a süresiz giriş izni verilmiştir.

Nihai Karar
CM/ResDH(2014)5

Göç denetimine tabi olan kişilerle evlenmek (kişiler Anglikan Kilisesi'nde evlenmek istemediği sürece) için devletten izin alma ve ücret ödeme şartını getiren ayrımcı uygulamaya son vermek için Onay Sertifikası sistemi 2011 yılında kaldırılmıştır. Bu davadaki başvurulara mahkeme kararından önce yetkililer onay sertifikası vererek evlenmelerine izin vermiştir, başvurular da böylece evlenebilmiştir.

UK. / O'Donoghue
(34848/07)

Kesin karar tarihi
14/03/2011

Nihai Karar
CM/ResDH(2011)288

5. GÖÇMEN VE SİĞİNMACILARIN İDARİ GÖZETİM ALTINA ALINMASI

5.1 Kötü muamelenin önlenmesi ve idari gözetim koşullarının iyileştirilmesi

Viyana'da polis merkezindeki nezarethanede sınır dışı edilmek üzere idari gözetim altında tutulurken kötü muamele gören başvuran hakkında Mahkeme'nin aldığı kararın ardından 2013 yılında Avusturya Ceza Kanunu'na açıkça işkence yasağı getirilmiştir (yeni eklenen bölüm 312a). Bu değişiklik, işkence sebebiyle vücutta ciddi kalıcı hasar oluşması halinde işkence suçunun failine 15 yıla kadar hapis cezası verilebilmekte, işkence gören kişinin hayatını kaybetmesi halinde ise fail ömür boyu hapis cezasına çarptırılmaktadır. İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyarî Protokol (OPCOT) Ocak 2013'te yürürlüğe girmiştir, öte yandan Temmuz 2012'de Kamu Denetçiliği Kurumu Ulusal Önleme Mekanizması (UÖM) olarak belirlenmiştir. UÖM her türlü gözetim merkezini düzenli ziyaret ederek bu merkezleri izler. Ayrıca İçişleri Bakanlığı 2010 yılında idari gözetim merkezlerinde güç kullanımını düzenlemeye yönelik bazı genel ve talimatlar yayımlamıştır.

Başvuran, Mayıs 1994'te serbest kalmış, sonrasında ise iltica başvurusu kabul edilmiştir.

AUT / Palushi
(27900/04)

Kesin karar tarihi
22/03/2010

Nihai Karar
CM/ResDH(2016)275

Bu davada Mahkeme, sınır dışı edilmek üzere idari gözetim altında tutulan AIDS hastası başvuranın sağlığını yeterince koruyamayan yetkili makamların ihlali bulunduğuna hükmetmiştir. Mahkeme'nin bu kararının ardından *Office des étrangers* (Yabancılar Bürosu) idari gözetim merkezlerinde faaliyet gösteren sağlık ekiplerine yabancıların tedavilerinin daha iyi takip edilmesini sağlayacak şekilde kesintisiz biçimde sağlık personeline ve doktora erişimlerinin sağlanması talimatını vermiştir. Ayrıca *Office des étrangers* bünyesinde çalışan doktorlara var olan bir sağlık probleminin seyri hakkında (prognoz) öngöründe bulunma ve hastalığı, hastalığın ciddiyet seviyesini ve gerekli görülen tedaviyi gösteren standart sağlık raporunu (sertifikasını) doldurma görevi verilmiştir. Ayrıca 2008/115/AT sayılı Direktif'in ("Geri Dönüş Direktifi") Belçika'nın iç hukukuna aktarılmasının ardından gönüllü geri dönüş ve idari gözetime alternatif yollara başvurulması ön plana çıkarılmıştır. Son olarak 1980 tarihli Yabancılar Kanunu'nda 2014 yılında yapılan değişiklik ile yetkililere durumu değerlendirirken en güncel sağlık raporlarını dikkate alma zorunluluğunun getirilmesinin ardından *Conseil du contentieux des étrangers* ve *Conseil d'État* ile ilgili prosedürlere ilişkin yeni hükümler getirilmiştir. Başvurana ise Belçikalı biriyle meşru bir birliktelik yaşadığı için aile birleşimi amaçlı ikamet izni verilmiştir.

BEL / Yoh-Ekale Mwanje
(10486/10)

Kesin karar tarihi
20/03/2012

Nihai Karar
CM/ResDH(2016)213

Sığınmacıların uluslararası havaalanının bekleme alanında 20 gün gözetim altında tutulmasından kaynaklanan ihlallerin benzerlerinin yaşanmaması için 1994'te (dosyaya konu olayın olguları dikkate alınarak) iltica mevzuatı değiştirilmiştir. Değiştirilen mevzuata göre yabancılar hava alanlarının bekleme alanlarında 20 günden fazla tutulamaz, ayrıca idari gözetim dört ve on iki günü aşarsa mahkeme izni gerekmektedir. Bunun haricinde bekleme alanında tutulan yabancılar avukat veya istedikleri başka biriyle görüşmek için tercüman isteyebilir ve doktora görünmeyi talep edebilir. Usul ve adli yardım konusu 15 Aralık 1992 tarihli kararnamede düzenlenmiştir. Ayrıca 2 Mayıs 1995 tarihli bir başka kararname ise BMMYK ve insani yardım örgütlerinin bekleme alanlarına erişmesine yönelik koşulları tanımlamaktadır.

**FRA / Amuur
(19776/92)**

**Kesin karar tarihi
25/06/1996**

Nihai Karar DH(98)307

Mahkeme'nin *birçok başka sebebin yanı sıra* başvuranın sınır dışı edilmek üzere polisin denetimindeki idari gözetim merkezlerinde kötü koşullar altında tutulması sebebiyle kötü muameleye maruz kaldığına ilişkin tespitinin ardından Alexandras Bulvarı Polis Merkezi'nin (Atina) sınır dışı edilmeyi bekleyen yabancıların idari gözetimi için kullanımına son verilmiştir. Drapetsona İdari Gözetim Merkezi ise 2005 yılında tadilattan geçirilmiş ve şu anda sınır dışı edilmeyi bekleyen göçmenlerin çok kısa süre kaldığı bir merkez olarak kullanılmaktadır. Ayrıca Atina, Sakız (Chios) adası, Sisam (Samos) adası, Lesbos adası ve Korfu'da yeni idari gözetim merkezleri açılmış ve Rodop, Midilli ve Pire'deki mevcut idari gözetim merkezlerinde tadilat yapılmıştır. Ayrıca sınır dışı edilmek üzere idari gözetim altında tutulmanın süresinin en fazla üç ayla sabitlendiği yeni bir mevzuat yürürlüğe konmuştur. Mahkeme emri ile sınır dışı edilecek yabancıların idari gözetim altında tutulması artık savcı ve mahkemelerin denetimine tabidir.

**GRC / Dougoz
(40907/98)**

**Kesin karar tarihi
06/06/2001**

**Ara Karar
DH(2005)21**

**Nihai Karar
CM/ResDH(2009)128**

Mahkeme'nin, *diğer hususların yanı sıra*, sığınmacıların aşağılayıcı koşullarda idari gözetim altında tutulmaları ve nafakalarına ilişkin aldığı kararın ardından yetkili makamlar sahada çalışan kurum ve kuruluşlarla yakın iş birliği ve eş güdüm içerisinde sığınmacıların ihtiyaçlarına uygun, insan onuruna yaraşır koşullarda konaklamasını sağlamak için harekete geçmiştir. Genel anlamda konaklama talebi belirli kriterlere göre incelenmektedir. Bu kriterler arasında öne çıkanlar hassasiyet (örneğin gebe kadınlar) ve etnik özelliklerle ilgili olanlardır. Sığınmacılara hem ESTIA Programı (yani BMMYK tarafından yürütülen "Uyum ve Konaklamaya yönelik Acil Durum Desteği") hem de devletin işlettiği yapılar ile konaklama imkanı sağlanır. Devlete ait yapılarda konakladıkları süre boyunca tüm sığınmacılara gıda, kişisel hijyen malzemeleri, kıyafet ve temizlik hizmeti verilir. Ayrıca birinci basamak sağlık hizmetleri ile psiko-sosyal destek konaklama amaçlı kullanılan bu yapıların hepsinde faaliyet gösteren özel birimler tarafından verilmektedir. Devlet hastanelerinin ve sağlık birimlerinin polikliniklerinde de sağlık hizmetleri verilmektedir. Bunun yanı sıra, ESTIA programı kapsamında 2017 yılından bu yana, istenen şartları taşıyan sığınmacı ve mülteciler nakit desteği almaktadır.

**GRC / M.S.S.
(30696/09)**

**Kesin karar tarihi
21/01/2011**

Eylem Planı

İcra durumu: beklemede

5.2 Küçüklerin idari gözetim altına alınması

Refakatsiz bir göçmen çocuğun yetişkinlerin tutulduğu bir yerde idari gözetim altında tutulması sebebiyle gerçekleşen ihlallerin tekrar etmemesi için, refakatsiz göçmen çocukların idari gözetimi 2012 yılında çıkarılan bir kanun ile yasaklanmıştır. Eğer çocuğun yaşına ilişkin bir şüphe varsa, 2007 yılında kabul edilen bir kanun ile çocuğun en fazla altı gün istisnai olarak gözetim altında tutulabileceği ve yaş tespiti için sağlık uzmanlarından destek alınarak yapılabileceği düzenlenmiştir. Ayrıca 2004 tarihli bir başka kanuna göre her refakatsiz göçmen çocuğa bir vasi atanır. Bu vasi sınır dışı etme emrine itiraz etme yetkisine sahip olup çocuk için kalıcı bir çözüm bulunması sürecine dâhil edilmelidir. Bunun yanı sıra, 2012'de çıkarılan bir kanuna göre *Office des étrangers* refakatsiz göçmen çocuğun sınır dışı edildikten sonra gönderildiği ülkede gereken şekilde karşılanmasını ve gereken bakımdan faydalanmasını sağlamak zorundadır.

Bu davadaki başvurular özelinde ise, Ekim 2002'nin sonundan itibaren çocuk Belçika ve Kanada başbakanlarının yaptığı görüşmelerin ardında Kanada'daki annesi ile bir araya gelebilmiştir.

**BEL / Mubilanzila Mayeka
ve Kaniki Mitunga (13178/03)**

**Kesin karar tarihi
12/01/2007**

**Nihai Karar
CM/ResDH(2014)226**

Mahkeme'nin göçmen çocukların ve annelerinin Sözleşme'ye uygun olmayan bir idari gözetim merkezinde tutularak sınır dışı edilmeye tabi kılınması hakkındaki kararından sonra, 2011'de çıkarılan bir kanun ile esasen göçmen çocuklar ve ailelerinin kapalı yerlerde gözetim altında tutulmaması hükmü getirilmiştir. İdari gözetime çocuklu ailelerin ihtiyaçlarına uyulanmış yerlerde, kısa bir süre için, sadece özel koşullar altında veya aile açık yerlerdeki konaklama koşulları ile uyum sağlayamıyorsa son çare olarak izin verilir. Ayrıca çocuklu düzensiz göçmen veya sığınmacı ailelerin konaklaması için tek ailelik açık yapıları evler veya sığınmacılara yönelik açık merkezler gibi farklı seçenekler sunulmaktadır.

**BEL / Muskhadzhieva ve
Diğerleri
(41442/07)**

**Kesin karar tarihi
19/04/2010**

**BEL / Kanagaratnam ve
Diğerleri
(15297/09)**

**Kesin karar tarihi
13/03/2012**

**Nihai Karar
CM/ResDH(2016)41**

Refakatsiz küçüklerin yaşlarına uygun olmayan koşullarda idari gözetime tabi tutulmasından kaynaklanan ihlallerin tekrar yaşanmaması için İçişleri Bakanlığının 6 Temmuz 2012'de valiliklere gönderdiği bir genelgede göçmen ailelerin ancak ülkeyi terk etme yükümlülüklerine uymamaları şartıyla ve durumun ayrıntılı incelenmesinden sonra idari gözetime tabi tutulabileceği belirtilmiştir. Fakat bu idari gözetimin süresi çocuklu ailelere uygun koşullarda yapılması gereken geri gönderme hazırlıkları için gereken süreyle sınırlıdır. Ayrıca bu değişiklik 7 Mart 2016 tarih ve 2016-724 sayılı (Kasım 2016'dan beri yürürlükte olan) Kanun ile tamamlanmıştır. Bu kanuna göre göçmen ailelerin idari gözetimi ilgili şahısların geri gönderilmesi için gereken süreye sıkı sıkıya bağlı kalınması ve son çare olarak başvurulması gereken bir tedbirdir ve sadece ailelerin konaklayabileceği merkezlerde idari gözetime izin verilir.

**FRA / Popov
(39472/07)**

**Kesin karar tarihi
19/04/2012**

Eylem Raporu

İcra durumu: beklemede

Polis merkezlerinde refakatsiz küçüklerin sınır dışı edilmeyi beklerken idari gözetim altında tutulmasının tekrarlanmasını engellemek için Yunan makamları bir dizi tedbir belirleyip uygulamıştır. 2013/33 sayılı AB direktifini iç hukuka aktaran 4554/2018 sayılı Kanun'a göre Çalışma, Sosyal Güvenlik ve Sosyal Dayanışma Bakanlığına (EKKA) bağlı Sosyal Dayanışma Genel Müdürlüğü vasilik sisteminin uygulanmasında yetkili kurum olarak belirlenmiştir. Öte yandan çocukların yasal temsiliyetine yönelik özel rejime ilişkin hazırlıklar ise 2020 yılında son aşamasında idi. 16 yaşından büyük refakatsiz küçüklerin sosyal uyumunu ve kendi kendine yeterliliğini artırmak için 60207/2717/31-12-2019 sayılı Bakanlık Kararı ile bu çocukların apartman dairelerinde denetimli biçimde yarı bağımsız yaşamalarına olanak tanınmıştır. Kasım 2019'da Yunan başbakanı "Tek Başına Çocuk Kalmasın" adlı bir programı hayata geçirerek *diğer faydaların yanı sıra* "profesyonel vasilik" sistemini uygulamak için Avrupa İltica Destek Ofisinin (EASO) desteği ile diğer üye ülkelere refakatsiz küçüklerin yerleştirilmesini sağlamıştır. Şubat 2020'de Göç ve İltica Bakanlığı, Refakatsiz Küçüklerin Korunmasından sorumlu Özel Sekreter'i görevlendirmiştir.

Rahimi (erkek) adlı başvurana mülteci statüsü ile birlikte ikamet izni verilmiştir.

GRC / Rahimi
(8687/08)

Kesin karar tarihi
05/07/2011

Nihai Karar
CM/ResDH(2019)154

Eylem Raporu
İcra durumu: beklemeye

Reşit olmayan sığınmacıların kötü koşullarda kanunlara aykırı biçimde idari gözetim altında tutulmasına ilişkin dosyanın olguları dikkate alınarak göçmenlerin ülkeye varır varmaz otomatik olarak idari gözetim altına alınması uygulamasına son verilerek ulusal göç politikası genel anlamda gözden geçirilmiştir. STK'ler ve BMMYK ile istişare edilerek hazırlanan yeni göç politikası ise Aralık 2015'te yayımlanmıştır: bkz. [CM/ResDH\(2016\)277](#) (*Suso Musa* dava grupları). Artık kapalı merkezler yerine özel ihtiyaçlarını karşılayabildikleri açık merkezlerde idari gözetim altına alınan çocukların ilk karşılanması aşamasına uygun tesis ve imkânlar ayrılmış durumdadır. Mahkeme'nin, süresinin uzun olmasının yanı sıra *birçok yönden* eleştirdiği yaş tespit usulü iyileştirildikten sonra artık sığınmacı kişi, yetkili makamlara reşit olmadığını bildirir bildirmez doğrudan açık kabul merkezine yerleştirilmekte ve zaman kaybetmeksizin yaş değerlendirmesinden geçmek üzere sağlık kurumlarına gönderilmektedir. Her iki başvuran da Nisan 2013'te idari gözetimden çıkartılarak serbest bırakılmıştır.

MLT / Abdullahi Elmi
(25794/13)

Kesin karar tarihi
22/02/2017

Nihai Karar
CM/ResDH(2017)366

5.3 İdari gözetimin kanunlara uygunluğu ve yargı denetimi

Mahkeme'nin, bir havaalanının transit bölgesinde bulunan düzensiz yabancıların yasa dışı biçimde idari gözetimde tutulmasını ve salıverilme emri olmasına rağmen 10 günden fazla idari gözetimlerinin kanunlara aykırı biçimde devam etmesini eleştirmesinin ardından, *Office des étrangers* Genel Müdürlüğü Ekim 2008'de aldığı bir kararla kimsenin mahkemelerce alınan salıverilme emrinden sonra transit bölgeye yerleştirilemeyeceğine dikkat çekmiştir.

BEL / Riad ve Idiab
(29787/03)

Kesin karar tarihi
24/04/2008

Nihai Karar
CM/ResDH(2014)92

Özellikle de havaalanlarının transit bölgeleri başta olmak üzere sığınmacıların kanunlara aykırı biçimde idari gözetim altında tutulmasını engellemek ve bu tür uygulamaların etkili biçimde yargı denetimine tabi tutulmasını sağlamak için 2007 yılında 325/1999 sayılı İltica Kanunu değiştirilerek güvenlik, hijyen, kapasite veya diğer sebeplerle yabancıların uluslararası havaalanlarındaki kabul merkezlerine yerleştirilmesinin mümkün olmadığı hâllerde İçişleri Bakanlığının belirlediği ve ülke içerisinde bulunan diğer iltica tesislerinin de bu tür kabul merkezlerinden sayılabileceği hükme bağlanmıştır. Aynı değişiklik ile uluslararası koruma başvurusunu karara bağlama süresi dört haftaya çıkarılmış ve ülke topraklarına girişle ilgili olarak özel bir karar alma süreci belirlenmiştir. İdari gözetim kararlarının denetimi ile ilgili olarak ise 24 Haziran 2014'te yürürlüğe giren 101/2014 sayılı yeni kanun, Çekya'daki yabancıların iltica ve ikametini düzenleyen mevzuatı değiştirmiştir. Buna göre, eğer bir mahkeme İçişleri Bakanlığının bir yabancıyı ülke topraklarına alınmaması kararını bozarsa (ve dolayısıyla *fiilen* yabancıyı havaalanındaki transit bölgedeki kabul merkezinde idari gözetim altına alınmasını emrederse), bunun sonucunda yabancı derhal salıverilecek ve ülke topraklarının içerisindeki bir iltica tesisine gönderilecektir.

CZE / Rashed
(298/07)

Kesin karar tarihi
27/02/2009

Nihai Karar
CM/ResDH(2014)99

CZE / Buishvili
(30241/11)

Kesin karar tarihi
25/01/2013

Nihai Karar
CM/ResDH(2015)98

Yabancıların sınır dışı edilmeyi beklerken tutuklu/idari gözetim altında kalmalarına ilişkin yargı denetiminde yaşanan eksiklikleri gidermek amacıyla yargı denetimi yetkisi, 1 Kasım 2016 tarihinden itibaren geçerli olacak 7 Mart 2016 tarih ve 2016-274 sayılı Yabancıların Giriş ve Ülkede Kalışları ve İltica Hakkına ilişkin Kanun'u Değiştiren Fransa'daki Yabancıların Haklarına ilişkin Kanun ile adli mahkemelere devredilmiştir. İdare mahkemesi hâkimi geri gönderme tedbirinin hukukiliğini değerlendirme konusunda yetkili olmaya devam ederken bu tedbirin icrası idari gözetim ile yerine getirilmektedir.

Başvuran Mahkeme'nin kararından önce Tunus'a gönderildiği için bireysel tedbir alınmasına gerek kalmamıştır.

FRA / A.M.
(56324/13)

Kesin karar tarihi
12/10/2016

Nihai Karar
CM/ResDH(2017)153

Sığınmacılar, refakatsiz küçükler ve düzensiz göçmenlerin kanunlara aykırı biçimde idari gözetim altında tutulmasını engellemek ve idari gözetimin hukukiliğine ilişkin itirazda bulunmak üzere etkili yargı denetimi yollarının sunulmaması eksikliğini gidermek için bir dizi tedbir alınmıştır. 3907/2011 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerden sonra sığınmacıların idari gözetim altına alınmasının hukukiliğine ilişkin olarak idari gözetimin istisnai durumlarda uygulanması gerektiği ve sadece kanunlarda belirtilen koşullar altında idari gözetime başvurulabileceği düzenlenmiştir. Düzensiz göçmenler açısından ise 2011 yılından bu yana hakkında sınır dışı emri çıkarılmış olan üçüncü ülke vatandaşlarının idari gözetim emri sadece daha az cebri tedbirler yetersiz kaldığında çıkartılabilir. Ayrıca her türlü idari gözetim mümkün olduğunca kısa tutulacak ve ancak geri göndermeye ilişkin ayarlamalar tamamlanana kadar sürdürülecektir. Bunun yanı sıra, 3389/2005 tarihli Kanun'un Ocak 2011'den sonra yürürlüğe girecek şekilde değiştirilmesinden sonra üçüncü ülke vatandaşları idari gözetim kararlarının kanunlara uygunluğuna itiraz edebilir. Bu Kanun ile başvurular sağlık durumları ve yaşlarına ilişkin iddiaları da içerecek şekilde idari gözetim altında tutuldukları koşullara itiraz edilmektedir. Uygun olduğunda hâkimler başvuranların salıverilmesi veya daha iyi koşullara sahip idari gözetim merkezlerine aktarılması talimatını verebilir.

GRC / S.D.
(53541/07)

Kesin karar tarihi
11/09/2009

Nihai Karar
CM/ResDH(2020)315

Mahkeme'nin, mevzuatın öngörülebilir olmaması ve sınır dışı edilme emrine tabi olan kişilerin idari gözetim altında tutulabileceği azami süreyi belirleyen kanun hükümlerinin yokluğuna ilişkin eleştirisinin ardından, mahkemelerin verdiği sınır dışı edilme emirlerini düzenleyen Ceza Kanunu'nun 74. Maddesi, 4055/2012 sayılı Kanun'un 23. maddesi ile değiştirilmiştir. Bu hüküm mahkemenin sınır dışı etme emrine tabi olan kişilerin azami ne kadar süre idari gözetim altında tutulabileceğinin yanı sıra idari gözetim altında tutulmalarının yasalara uygunluğunun düzenli biçimde yargı denetimine tabi olmasına ilişkin usulleri belirlemiştir. Ayrıca idari gözetimin uzatılmasından sorumlu yetkili makamlara da zaman sınırlaması getirilmiştir. Bahsi geçen sürenin sona ermesi halinde mahkemenin verdiği sınır dışı emrine tabi olan kişi salıverilmelidir. Sınır dışı emrine tabi olan kişinin idari gözetim altında tutulabileceği makul sürenin sona erdiğine karar veren İddianame Birimi, Nisan 2007'de başvuranın salıverilme talebini kabul etmiştir.

GRC / Mathloom
(48883/07)

Kesin karar tarihi
24/07/2012

Nihai Karar
CM/ResDH(2014)232

Sınır dışı edilmeye tabi olan göçmenlerin izinsiz şekilde idari gözetim altına alınmasını engellemek için iltica ve göçü düzenleyen ulusal çerçeveyi değerlendirmek üzere İçişleri Bakanlığı Mart 2012'de bir çalışma grubu kurmuştur. Çalışma grubu dosyaya konu olguları da dikkate aldıktan sonra 26 Mayıs 2011'de Göç Kanunu'nda yapılan değişikliklerin Mahkeme'nin kararında eleştirdiği konulara zaten cevap verdiği ve 16 Aralık 2008 tarih ve 2008/115/AT sayılı Konsey Direktifi'nde belirtilen bu alandaki Avrupa standartlarını hayata geçirdiği sonucuna varmıştır. Bu değişikliklere göre usul ve standartlar Mahkeme'nin kesinlik ve öngörülebilirlik şartlarını yerine getirilecek şekilde iyileştirilmiştir. Ayrıca Vatandaşlık ve Göç İşleri Bürosu (*Office of Citizenship and Migration Affairs*) ve Devlet Sınır Muhafaza Hizmetleri (*State Border Guard Service*) bünyesinde iltica başvurularını karara bağlarken ve idari gözetim kararları alırken sığınmacıların hak ve meşru çıkarlarına gereken önemi vermek için eğitimler düzenlenmiştir.

LVA / Longa Yonkeu
(57229/09)

Kesin karar tarihi
15/02/2012

Nihai Karar
CM/ResDH(2014)251

Sığınmacıların idari gözetimine ilişkin temyiz işlemlerinin aşırı uzun sürmesini engellemek için belirli süre kısıtlamaları ve sığınmacıların idari gözetiminin hızlı biçimde yargı denetimine tabi olması şartını getiren yeni bir İltica Kanunu Ocak 2016'da yürürlüğe girmiştir. Kanunlara göre Devlet Sınır Muhafaza Hizmetleri birimine sığınmacıları en fazla altı gün idari gözetim altında tutma izni verilmektedir. Sığınmacının 48 saat içerisinde ilçe (şehir) mahkemesine idari gözetime karşı itirazda bulunma hakkı vardır, bu itirazın da 24 saat içerisinde mahkemece karara bağlanması gerekmektedir. Sığınmacı bu itirazın karara bağlanacağı duruşmalara katılır ve gerektiğinde tercüman desteği alır. İlçe (şehir) mahkemesinin kararı temyiz edilemez ve sığınmacı ve Devlet Sınır Muhafaza Hizmetleri birimine 24 saat içerisinde bildirilmelidir, gerektiğinde bu karar tercüme edilmelidir. Sığınmacılar istedikleri zaman mahkemenin idari gözetimin gerekliliğini incelemesi talebinde bulunabilir. Başvuran ise Ekim 2013'te salıverilmiştir ve kendisine ikincil koruma statüsünün yanı sıra ayrıca bir yıllık geçici ikamet izni verilmiştir. Daha sonra başvuran, ülkeyi terk ettiği için şu anda nerede olduğu bilinmemektedir.

LVA / Nassr Allah
(66166/13)

Kesin karar tarihi
21/10/2015

Nihai Karar
CM/ResDH(2016)192

Göçmenlerin havaalanındaki transit bölgede kanunlarda öngörülen süre sınırını aşarak yasal dayanak olmaksızın idari gözetim altında tutulmasının ardından 2013 yılında Yabancılar Kanunu çıkarılmıştır. Bu Kanun, göçmenlerin ilk kez idari gözetim altına alındığında sürenin 90 günü aşamayacağını belirtmiştir. Bu süre bir yıla kadar uzatılabilir. İdari gözetim altına almak ve bu gözetim süresinin uzatılması Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri gereğince temyize tabi olan bir yargı kararına dayalı olmalıdır. Kanun ayrıca yasa dışı biçimde idari gözetim altına alınmış yabancılara tazminat ödenmesi hükmünü de getirmiştir.

POL / Shamsa
(45355/99)

Kesin karar tarihi
27/02/2004

Nihai Karar
CM/ResDH(2008)15

Bu dosyada ulusal makamların ilgili yabancının geri göndermeden kaçınacağına dair somut göstergeler olmamasına rağmen yabancının ülkede kalışları ve ikametleri ile ilgili federal kanunda yer alan kriterleri yerine getirmemesinden kaynaklanan, başvurusu reddedilmiş bir sığınmacının sınır dışı edilmeyi beklerken kanunlara uygun olmayan biçimde idari gözetim altında tutulması söz konusudur. Dosyaya konu olan olgular dikkate alındığında 2005 tarihli Ulusal Yabancılar Kanunu Ocak 2008'de yürürlüğe giren yeni bir kanun ile değiştirilmiştir. Yeni kanuna göre eğer “yabancı yürürlüğe girmiş bir sınır dışı etme veya ihraç kararına tabi ise ve ilgili yabancının belirlenen süre içerisinde İsviçre’den ayrılmayacağına dair endişelere sebep olan somut unsurlar varsa veya yabancı ülke topraklarını terk etmesi için kendisine verilen süreye uymamışsa” İsviçre’nin ilgili eyaletindeki (kanton) yetkili makam, yabancının kendisi için belirlenen bölgeden çıkmaması veya belirli bir bölgeye girmemesi emrini verebilir. Eğer yabancı bu tür bir emre uymazsa, ilgili kantondaki yetkili makam, ülke sınırları içerisinde kalma kararı çıkana kadar veya geri gönderme emrinin yerine getirilmesini sağlamak üzere yabancı hakkında idari gözetim kararı alabilir.

**SUI / Jusic
(4691/06)**

**Kesin karar tarihi
02/03/2011**

**Nihai Karar
CM/ResDH(2011)302**

Yetkililerin idari gözetim koşullarını iç hukukun öngördüğü şekilde düzenli olarak denetlememesinden dolayı sınır dışı edilmeyi bekleyen bir yabancı ülke vatandaşının yasalara aykırı biçimde idari gözetim altında tutulmasından kaynaklanan ihlallerin yeniden yaşanmaması için, Mahkeme’nin kararının ardından hükümet uygulama değişikliğine gitmiştir. Yeni uygulama idari gözetimin yasalarla belirlenen her 28 günde bir denetiminin yapılması yükümlülüğüne uyulmasına yönelik net usuller ortaya koymuştur, bu usuller arasında kontrol listesini yönetimden birisinin imzalaması ve kalite güvence kontrolleri bulunmaktadır. Bunun yanı sıra İçişleri Bakanlığı bünyesindeki Ceza Dosyaları birimindeki Öğrenme ve Gelişim ekibi dosya çalışanlarına idari gözetimin düzenli denetime tabi olmasının önemi ve bu denetimin nasıl yapılacağı hakkında kapsamlı eğitim vermektedir.

**UK. / Abdi
(27770/08)**

**Kesin karar tarihi
09/07/2013**

**Nihai Karar
CM/ResDH(2014)134**

“Hızlandırılmış usulle” yürütülen bir iltica prosedüründe sığınma başvurusunda bulunan yabancıya tutuklanma sebebini vakit geçirmeden bildirme yükümlülüğünü yerine getirmeyen yetkili makamlardan kaynaklanan ihlallerin benzerlerinin yaşanmasını engellemek amacıyla idari gözetime alındıklarında sığınmacılara sunulan IS91R formu (“İdari Gözetimin Sebepleri ve Kefalet Hakları” tebliği) 2002 yılında değiştirilmiştir. Bu formda “hızlandırılmış usule göre karara bağlanabilecek” başvurularda idari gözetime izin verileceğini belirten bir kutucuk bulunmaktadır. Ayrıca İçişleri Bakanlığı Temmuz 2004’te formları doldurmaktan sorumlu göç görevlilerine yönelik sadece hızlandırılmış usulde iltica başvurusu yapmak için idari gözetime izin verilmesine odaklanmaktan ziyade idari gözetimin ilgili yabancı açısından neden uygun olduğuna dair tüm sebepleri formda belirtmeleri gerektiğini ifade eden bir tebliğ yayımlamıştır.

**UK. / Saadi
(13229/03)**

**Kesin karar tarihi
29/01/2008**

**Nihai Karar
CM/ResDH(2010)67**

6. İNSAN TİCARETİ MAĞDURLARI

Başvuranın kızının cinsel sömürü amaçlı insan ticaretine maruz kalması ve ölmesinden kaynaklanan ihlallerin benzerlerinin yaşanmaması için dosyaya konu olgular da dikkate alındıktan sonra insan ticareti Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nde suç hâline getirilmiştir. Daha sonra vize rejiminde kısıtlamalara gidilerek "sanatçı" vizesi kaldırılmıştır. G.K.R.Y'deki yetkililer Avrupa Konseyi İnsan Ticaretine Karşı Eylem Sözleşmesi kapsamında izleme kurulları ile yakın iş birliğinde bulunmaya devam etmiştir. Ayrıca Rusya'daki makamlar insan ticaretinin önlenmesi için bazı genel tedbirler almıştır. Örneğin, mağdurların çalıştırılmak üzere temini dâhil olmak üzere insan ticareti Rusya Federasyonu'nda 2003 yılında suç olarak tanımlanmıştır.

Bireysel tedbirler kapsamında 2009 yılında üç bağımsız müfettiş insan ticaretiyle ilgili iddiaları da kapsayacak şekilde G.K.R.Y'de yeni bir soruşturma yürütmüştür. İkinci soruşturmada, başvuranın Rusya Federasyonu'nda çalıştırılmak üzere teminine ilişkin koşullar incelemiştir. 2013 yılında ise G.K.R.Y. Genel Savcılığı iki polis memuru hakkında nüfuzu kötüye kullanmaktan, Sayın Rantsev'in (kadın) işvereni hakkında ise kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma ve kaçırma suçlarından kovuşturma başlatmıştır. Fakat Sayın Rantsev'in ölümünün sebebi olarak herhangi bir suç fiili kanıtlarla ortaya konulamamıştır. Yeni soruşturmalar bağlamında Rusya Federasyonu'ndaki yetkili makamlardan hukuki yardım talep edilmiş olup bu yardım alınmıştır.

Rusya'daki makamlar Sayın Rantsev'in ölümü ve insan ticareti amacıyla Rusya Federasyonu'nda işe alındığı iddiaları üzerine cezai soruşturma başlatmıştır. Bu soruşturma ile Rantsev'in Rusya Federasyonu'nda işe alınmış olduğu iddialarını destekleyecek herhangi bir bulgu ortaya çıkarılamamıştır. İddiaları destekleyen nesnel unsurlar bulunmadığı için 2011 yılında ceza davası açmama kararı alınmıştır. Başvuran da bu kararla ilgili yargı denetimine başvurmamıştır. Buna karşın Rusya'daki yetkili makamlar G.K.R.Y'deki yetkili makamların yürüttüğü soruşturmada yeni bilgilere ulaşılması durumunda soruşturmanın yeniden açılabilceği bilgisini vermiştir.

CYP ve RUS / Rantsev
(25965/04)

Kesin karar tarihi
10/05/2010

Nihai Karar
CM/ResDH(2017)95

Göçmen olan başvuranların insan ticaretine ve tarımda emek sömürüsüne maruz kalmalarından kaynaklanan benzer ihlallerin tekrarlanmaması için 2019 tarihli Ceza Kanunu'nda insan ticareti ve seks amaçlı insan ticareti suç olarak tanımlanarak önceki hükümler daha da güçlendirilmiş, ceza ehliyetinin kapsamı genişletilmiş ve mağdur koruması daha da iyileştirilmiştir. 2019 yılında Yargıtay savcısının kanun lehine yaptığı (*pro lege*) itirazdan sonra Yargıtayın içtihadı geliştirilmiştir. Bu doğrultuda, mahkemeler artık Avrupa Konseyi İnsan Ticaretine Karşı Eylem Sözleşmesi'nin 4. maddesi hükümlerine uygun biçimde "emek sömürüsü amaçlı insan ticareti" tanımını uygulamaktadır. Bu kapsamda verilen hükümler AB ülkelerindeki mahkemelerin benzer suçlar için verdiği hükümlerin en ağırları arasındadır. Yapılan mevzuat değişiklikleri ile mağdurun gördüğü zararın telafisini devletten hukuk davası yoluyla talep etme hakkı da genişletilmiştir.

Emek sömürüsü amaçlı insan ticareti vakalarını tespit etmek için iş teftiş kurumu, aralarında çiftlik ve zirai faaliyetlerin yürütüldüğü işletmeler de olmak üzere iş yerlerinde teftişler yapmaktadır. Ayrıca emniyet teşkilatı bünyesindeki insan ticaretiyle mücadele birimi de genelevler, barlar, masaj salonlarının yanı sıra endüstriyel sahalar, zanaat atölyeleri, çamaşırhaneler, oto yıkama istasyonları, zirai tesisler, hayvan ve balık çiftlikleri, oteller ve şantiyeler vs. gibi iş yerlerini teftiş etmektedir. Bu konuda paylaşılan istatistiki bilgilere göre teftiş sayısı artmış, bunun neticesinde de insan ticareti soruşturmaları, kovuşturmaları ve verilen mahkûmiyet kararlarının sayısında da artış yaşanmıştır.

İnsan ticaretini engellemek ve insan ticareti mağdurlarını zamanında tespit etmek, mağdurlara koruma ve destek sağlamak, sahada bulunan tüm ulusal ve uluslararası aktörleri koordine etmek ve bu aktörler arasında etkin iş birliğini sağlamak ve veri toplamayı iyileştirmek amacıyla İnsan Ticaretine Karşı Eylem Ulusal Raportörlük Ofisi kurulmuştur. Ulusal Raportörlük Ofisi, Çalışma Bakanlığına bağlı

GRC / Chowdury ve Diğerleri
(21884/15)

Kesin karar tarihi
30/06/2017

Nihai Karar
CM/ResDH(2020)179

Ulusal Sosyal Dayanışma Merkezi ile birlikte mağdurlara sağlık hizmetleri, konaklama hizmetleri, psiko-sosyal destek, gönüllü geri dönüş desteği gibi farklı şekillerde sunulan destek için ayrılan ulusal kaynakları koordine etmek ve ilgili verileri toplamak üzere 2019 yılında çok disiplinli yönlendirme mekanizmasını kurmuştur.

Mahkeme'nin kararından sonra Göç Bakanlığı başvurular arasında otuz beş kişiyi insan ticareti veya şiddet mağduru olarak belirlemiştir. Bu mağdurların hepsine uzatma hakkı olan ikamet ve çalışma izni verilmiştir. Başvuranların yedisi muhtemelen ülkeyi terk ettikleri için ne ikamet izni ne de çalışma izni talep etmiştir.

Cinsel sömürü amaçlı insan ticareti mağdurlarına, Sözleşme uyarınca koruma sağlamak üzere insan ticareti ile ilgili yasal çerçeve iyileştirilmiştir. 2013 yılında Dışişleri Bakanlığı bünyesinde İnsan Ticareti Mağdurlarının Tanınması ve Yönlendirilmesi Ulusal Sistemi'nin kurulmasını sağlamak ve sistemin işleyişini denetlemek ve koordine etmek amacıyla sömürü amaçlı insan ticareti suçu ile mücadele konusunda görev yapacak Ulusal Raportörlük Ofisi kurulmuştur. İnsan ticareti ile mücadelede görev alan polis ekiplerinin sayısı artırılmıştır. 2016 yılında mecliste insan ticareti suçu inceleme komisyonu kurulmuştur. 2019'da ise tüm meslek gruplarına (hâkimler, savcılar, kolluk kuvvetleri, sosyal hizmet çalışanları vs.) eğitim vermesi için Ulusal Oryantasyon Mekanizması faal hâle getirilerek insan ticareti ile mücadeleye çağırılmıştır. 2018-2020 yılları arasında Yargıtay savcısı tüm savcılara yönelik üç genelge yayımlayarak onları insan ticareti vakalarına özellikle dikkat etmeye ve düzenli olarak bu alanda yapılanlar hakkında bilgi paylaşmaya çağırmıştır. Bunların yanı sıra Yunanistan'daki hâkimler, savcılar ve polis memurları özellikle de insan ticareti mağdurlarının korunması konusuna odaklanan çok sayıda eğitime katılmıştır. İnsan ticareti konusundaki müdahaleler, polis soruşturmaları ve yasal işlem sayısına ilişkin istatistiki bilgiler bu alanda çabaların sürdüğünü ve sonuç elde edildiğini göstermektedir.

Mahkeme'nin kararının ardından başvurular insan ticareti mağduru olarak tanımlanmış ve kendilerine koruma ve ikamet izni verilmiştir. Her iki durumda da polis, suçu işleyen şüphelilerin yerini tespit etmek için her türlü çabayı sarf etmiştir.

GRC / L.E.
(71545/12)

Kesin karar tarihi
21/04/2016

GRC / T.I. ve
Diğerleri (40311/10)

Kesin karar tarihi
18/10/2019

Nihai Karar
CM/ResDH(2020)314

DAVA DOSYALARINA İLİŞKİN DİZİN

<i>AUT / Mohammed</i>	5	<i>GRC / Mathloom</i>	21
<i>AUT / Palushi</i>	17	<i>GRC / Rahimi</i>	10, 19
<i>BEL / Čonka</i>	4	<i>GRC / S.D.</i>	20
<i>BEL / Kanagaratnam ve Diğerleri</i>	18	<i>GRC / Sakir</i>	12
<i>BEL / M.S.</i>	7	<i>GRC / T.I. ve Diğerleri</i>	24
<i>BEL / M.S.S</i>	9	<i>ITA / Ben Khemais</i>	3
<i>BEL / Mubilanzila Mayeka ve Kaniki Mitunga</i>	18	<i>ITA / Hirsi Jamaa ve Diğerleri</i>	5
<i>BEL / Muskhadzhiyeva</i>	18	<i>ITA / Saadi</i>	3
<i>BEL / Riad ve Idiab</i>	20	<i>ITA / Sharifi ve Diğerleri</i>	10
<i>BEL / Yoh-Ekale Mwanje</i>	17	<i>LIT / Guljiev</i>	14
<i>BGR / Al-Nashif ve Diğerleri</i>	7	<i>LVA / Longa Yonkeu</i>	21
<i>BGR / Ponomaryovi</i>	12	<i>LVA / Nassr Allah</i>	21
<i>BIH / Al Hamdani</i>	7	<i>MKD / Ljatići</i>	7
<i>BIH / Al Husin No 2</i>	7	<i>MLT / Abdullahi Elmi</i>	19
<i>BIH / Al Husinn</i>	7	<i>NLD / Jeunesse</i>	14
<i>CYP ve RUS / Rantsev</i>	23	<i>NLD / Salah Sheekh</i>	3
<i>CZE / Buishvili</i>	20	<i>NLD / Tuqubo-Tekle ve Diğerleri</i>	15
<i>CZE / Rashed</i>	20	<i>POL / Shamsa</i>	21
<i>DNK / Biao</i>	15	<i>ROM / Abou Amer</i>	8
<i>FRA / A.M.</i>	20	<i>ROM / Kaya</i>	8
<i>FRA / Amuur</i>	17	<i>ROM / Lupsa</i>	8
<i>FRA / I.M.</i>	5	<i>SUI / Jusic</i>	22
<i>FRA / Koua Poirrez</i>	12	<i>SUI / Nada</i>	15
<i>FRA / Mugenzi</i>	14	<i>SWE / Bader ve Kanbor</i>	3
<i>FRA / Popov</i>	19	<i>SWE / F.G</i>	4
<i>FRA / Senigo Longue</i>	14	<i>TUR / Abdolkhani ve Karimnia</i>	6
<i>FRA / Tanda-Muzinga</i>	14	<i>TUR / D. ve Diğerleri</i>	6
<i>GER / Niedzwiecki</i>	12	<i>TUR / Jabari</i>	6
<i>GRC / Chowdury ve Diğerleri</i>	23	<i>UK. / Abdi</i>	22
<i>GRC / Dougoz</i>	18	<i>UK. / Hode ve Abdi</i>	15
<i>GRC / Gjirkondi ve Diğerleri</i>	12	<i>UK. / O'Donoghue</i>	16
<i>GRC / Kolonja</i>	14	<i>UK. / Saadi</i>	22
<i>GRC / L.E</i>	24	<i>UK. / Sufi ve Elmi</i>	4
<i>GRC / M.S.S</i>	9, 18		